

DOPORUČENÍ ČESKÉ LÉKAŘSKÉ KOMORY č. 2/2026

k využívání umělé inteligence ve zdravotnictví

Preambule

Umělá inteligence (dále též „AI“) představuje významný nástroj s potenciálem zlepšit dostupnost, kvalitu, bezpečnost a efektivitu zdravotní péče. Její využívání však nesmí oslabit základní hodnoty lékařského povolání, zejména ochranu lidské důstojnosti, autonomii pacienta, odpovědnost lékaře a důvěru ve vztahu mezi pacientem a lékařem.

Česká lékařská komora považuje umělou inteligenci za podpůrný nástroj odborné činnosti lékařů. AI nesmí nahrazovat odborný úsudek lékaře ani přenášet odpovědnost za poskytovanou zdravotní péči na technický systém.

Článek 1 Základní principy

Odborná odpovědnost a lidské rozhodování

Při poskytování zdravotní péče musí být vždy zachována rozhodující úloha lékaře.

Umělá inteligence může podporovat odborné rozhodování, nesmí však bez přiměřeného lidského dohledu nahrazovat odborný úsudek lékaře. Konečné rozhodnutí o diagnostice, léčbě a dalším postupu náleží lékaři s příslušnou odbornou způsobilostí, který musí mít možnost výstup AI kriticky posoudit, odmítnout nebo korigovat a který za své rozhodnutí nese odpovědnost.

Přednost zájmu pacienta

Využití umělé inteligence musí vždy směřovat k podpoře bezpečné, kvalitní a dostupné zdravotní péče a respektovat důstojnost, práva a individuální potřeby pacienta.

Ekonomické, organizační nebo administrativní přínosy využívání AI nesmějí převážet nad zájmem pacienta ani vést ke snížení kvality poskytované zdravotní péče.

Zachování lidského kontaktu

Používání AI nesmí vést k omezení osobního kontaktu mezi pacientem a lékařem ani ke zhoršení kvality komunikace.

Důvěra ve vztahu pacient a lékař

Využívání AI nesmí narušovat vztah důvěry mezi pacientem a lékařem ani oslabovat osobní odpovědnost lékaře za poskytovanou péči.

Článek 2

Pacient a lidské rozhodování

Lidské rozhodování

Pacient musí mít zachováno právo na individuální posouzení svého zdravotního stavu lékařem. Výstup AI nesmí být jediným podkladem pro rozhodnutí o diagnostice nebo léčbě, pokud jej lékař nemohl přiměřeně přezkoumat s ohledem na konkrétní okolnosti pacienta.

Transparentnost

Pacient má být předem a srozumitelně informován o využití umělé inteligence, pokud její výstup může významně ovlivnit diagnostiku, léčbu nebo přístup ke zdravotní péči. Informace má zahrnovat účel použití AI, význam jejího výstupu pro rozhodnutí a skutečnost, že konečné odborné posouzení provádí lékař.

Možnost odborného posouzení

Lékař musí mít k dispozici dostatek informací, aby mohl výstupy umělé inteligence kriticky vyhodnotit a posoudit jejich význam pro diagnostiku nebo léčbu.

Článek 3

Bezpečnost a spolehlivost

Klinická validace

AI systémy používané ve zdravotnictví musí být před zavedením odpovídajícím způsobem ověřeny z hlediska bezpečnosti, přesnosti, klinické účinnosti a souladu s příslušnými právními předpisy.

Řízení rizik

Poskytovatel zdravotních služeb musí průběžně sledovat a vyhodnocovat rizika spojená s používáním AI.

Hlášení incidentů

Závažné chyby, selhání nebo nežádoucí dopady AI musí být evidovány a hlášeny podle platných právních předpisů.

Rozdělení odpovědnosti

Za odborná rozhodnutí a poskytovanou zdravotní péči odpovídá lékař.

Za funkčnost, bezpečnost a technické vlastnosti systému odpovídá jeho výrobce nebo dodavatel v rozsahu stanoveném právními předpisy.

Po lékaři nelze spravedlivě požadovat odpovědnost za technické vady nebo skryté nedostatky systému, které nemohl při běžném používání rozpoznat.

Za výběr, zavedení, nastavení, správu a zajištění odpovídajícího zaškolení uživatelů odpovídá poskytovatel zdravotních služeb, který systém AI do provozu nasadil. Výrobce nebo dodavatel systému odpovídá za jeho technické vlastnosti, bezpečnost, deklarované funkce a soulad s platnými právními předpisy.

Odpovědnost jednotlivých subjektů musí být vymezena transparentně a přiměřeně jejich skutečnému vlivu na použití systému.

Posouzení přínosů a rizik

Před zavedením AI systému, který může významně ovlivnit poskytování zdravotní péče, by měly být posouzeny jeho přínosy, možná rizika a dopady na pacienty.

Kybernetická bezpečnost

AI systémy používané ve zdravotnictví musí splňovat požadavky na kybernetickou bezpečnost, ochranu zdravotnické dokumentace a ochranu před neoprávněným přístupem nebo zneužitím.

Článek 4

Odborná odpovědnost lékaře

Nezávislý odborný úsudek

Lékař nesmí bez kritického zhodnocení přebírat doporučení vytvořená AI.

Musí aktivně předcházet automatizačnímu zkreslení, tedy situaci, kdy je doporučení systému přisuzována vyšší důvěryhodnost než vlastnímu odbornému posouzení.

Profesní autonomie

Lékař má právo odmítnout doporučení AI systému, pokud je podle jeho odborného názoru v rozporu se zájmem pacienta.

Takové rozhodnutí nesmí samo o sobě zakládat profesní ani pracovněprávní postih.

Dokumentace významných rozhodnutí

Pokud doporučení AI významně ovlivnilo diagnostický nebo terapeutický postup, měla by být tato skutečnost přiměřeným způsobem zaznamenána ve zdravotnické dokumentaci.

Článek 5

Kompetence a vzdělávání

Odborná příprava

Lékaři využívající AI musí disponovat znalostmi odpovídajícími charakteru používaného systému.

Průběžné vzdělávání

Poskytovatelé zdravotních služeb mají podporovat průběžné vzdělávání lékařů v oblasti AI.

Kompetence pro práci s AI

Lékaři využívající AI musí mít základní znalosti o jejím fungování, možnostech, omezeních a rizicích, které mohou ovlivnit poskytování zdravotní péče a musí být schopni rozpoznat situace, v nichž nelze výstup systému bezpečně použít bez dalšího ověření.

Zachování odborných kompetencí

Používání AI nesmí vést k oslabování odborných znalostí, klinických dovedností ani samostatného rozhodování lékařů.

Článek 6

Ochrana soukromí a bezpečnost zdravotnické dokumentace

Ochrana zdravotních údajů

Při používání AI musí být důsledně chráněny osobní údaje pacientů v souladu s právními předpisy.

Minimalizace dat

Pro vývoj, trénování a provoz AI mají být používána pouze data nezbytná pro daný účel.

Sekundární využití dat

Použití zdravotnických dat pro vývoj nebo zdokonalování AI musí být transparentní, právně podložené a eticky odůvodněné.

Použití AI při pořizování zdravotnické dokumentace

Je-li při poskytování zdravotních služeb používán systém umělé inteligence k nahrávání, přepisu, shrnutí nebo jiné automatizované analýze komunikace s pacientem, musí být pacient o této skutečnosti předem srozumitelně informován.

Použití takového systému musí být v souladu s požadavky právních předpisů na ochranu osobních údajů, zdravotnické dokumentace a soukromí pacientů.

Lékař nebo jiný zdravotnický pracovník odpovídá za kontrolu věcné správnosti a úplnosti takto vytvořeného záznamu před jeho uložením do zdravotnické dokumentace. Automaticky vytvořený výstup nesmí být bez odborné kontroly považován za autorizovaný zdravotnický záznam.

Článek 7

Spravedlnost a nediskriminace

Rovný přístup

AI nesmí vést k diskriminaci pacientů z jakéhokoli důvodu chráněného právními předpisy ani z důvodů zdravotních, sociálních či osobních charakteristik.

Kontrola zkreslení

AI systémy používané ve zdravotnictví by měly být průběžně sledovány a vyhodnocovány s cílem ověřovat jejich spolehlivost, přesnost a bezpečnost pro pacienty.

Článek 8

Rozsah a míra rizika systémů AI

Posuzování podle dopadu na pacienta

Požadavky na používání systémů umělé inteligence by měly odpovídat míře jejich možného vlivu na zdraví, bezpečnost a práva pacientů.

Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen systémům podporujícím diagnostiku a léčbu, ale i systémům používaným pro objednávání pacientů, stanovení priorit vyšetření, směřování pacientů, komunikaci s pacienty nebo organizaci poskytování zdravotní péče, pokud mohou ovlivnit dostupnost nebo výsledek zdravotní péče.

Systémy ovlivňující klinická rozhodnutí

Na systémy AI, které přímo ovlivňují diagnostiku, prognózu, léčbu nebo jiná klinická rozhodnutí, musí být kladeny zvlášť vysoké požadavky na bezpečnost, spolehlivost, validaci a lidský dohled.

Článek 9

Závěrečná ustanovení

Česká lékařská komora podporuje odpovědné využívání umělé inteligence ve zdravotnictví za předpokladu, že budou zachovány základní principy lékařské etiky, ochrany pacientů, odborné autonomie lékařů a právní odpovědnosti člověka za poskytovanou zdravotní péči.

Žádný systém umělé inteligence nesmí být považován za náhradu odborného úsudku lékaře ani za samostatného nositele odpovědnosti.

Článek 10

Toto Doporučení ČLK č. 2/2026 bylo projednáno a schváleno představenstvem ČLK dne 1.10.2026 a nabývá účinnosti dnem 9.10.2026.

Příloha:

Východiska a související dokumenty:

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 (AI Act)
[EUR-Lex – úplné znění nařízení \[eur-lex.europa.eu\]](https://eur-lex.europa.eu/)
2. Listina základních práv Evropské unie
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR)
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>
4. World Health Organization (WHO): Ethics and Governance of Artificial Intelligence for Health (2021)
[WHO – oficiální publikace \[who.int\]](https://www.who.int/publications-detail/ethics-and-governance-of-artificial-intelligence-for-health)
5. World Medical Association (WMA): Statement on Augmented Intelligence in Medical Care (2019)
6. Věstník MZ ČR č. 20/2025
[WMA – stanovisko WMA \[wma.net\]](https://www.wma.net/en/press-room/2025/01/wma-statement-on-augmented-intelligence-in-medical-care-2019)
7. Standing Committee of European Doctors (CPME): Artificial Intelligence in Healthcare
[CPME – AI policy a související dokumenty \[cpme.eu\]](https://www.cpme.eu/en/artificial-intelligence-in-healthcare)
8. CPME: Deployment of Artificial Intelligence in Healthcare. Sector-specific Challenges and Accelerators (2024)
[CPME – plné znění dokumentu PDF \[cpme.eu\]](https://www.cpme.eu/en/deployment-of-artificial-intelligence-in-healthcare)
9. European Commission: Ethics Guidelines for Trustworthy AI (2019)
[Evropská komise – Ethics Guidelines for Trustworthy AI \[digital-st....europa.eu\]](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ethics-guidelines-trustworthy-ai)
10. FDA, Health Canada, MHRA: Good Machine Learning Practice for Medical Device Development (2021)
[FDA – Good Machine Learning Practice \[fda.gov\]](https://www.fda.gov/oc/ai/ml/good-machine-learning-practice-for-medical-device-development)
11. Evropská komise: Artificial Intelligence in Healthcare
[European Commission – AI in Healthcare \[health.ec.europa.eu\]](https://health.ec.europa.eu/artificial-intelligence-in-healthcare)